

(המשך מעמוד 7)

בעוד שתכריחם, בעלי הסופרים המיוחדים, עשו הכל כדי להצניעה, אם בכלל פרסמה.

אורחים

אורחת נסתרת

משרד השילומים לא ארך מסיבת עתונאי לקבל את פני הדייר לאורה שפיר, ש באה ארצה כשליחה ראשונה של כמשלת בון, כדי לערוך בדיקות רפואיות של או תם אנשים שתבעו פיצויים כקרבנות נסיון גות רפואיים של הנאצים.

רק אנשים מעטים ידעו היכן מקום מגוריה, ואותם אנשים שתקו, כיוון שהוטל עליהם להסתר על שליחת ממשלת בון מפני אנשים שהיו עלולים להביע את התרוממום תם עקב ביקור זה, במעשי אלימות.

העתונאים שלא הפצו להסתפק בהודעות הקצרות שקבלו לפירסום ממקורות רשמיים, חפשו דרכים לאידינה ולצלמה, ובבוקר אחד מצאו עצמם עתונאי וצלם של חולית העולם הזה עומדים לפני שער ביתי שעצי ארון הסתירו את חזיתו, באחד מרחובותיה השקטים של אחוזה, על הר הכרמל.

כאשר נפתחה דלת הבית ובפתח הופיעה אשה רזה ותמירה ששאלתם במבטא עברי שניכר בו צליל גרמני מובהק: "את מי אתם מבקשים?" חשו השנים כי לפניהם עומדת הדייר שפר עצמה.

היה עליהם להרויח זמן, לפני שתחליט האשה להסתלק.

— "האם הדייר פ. (בעל הבית) בביתו ז?" — "איננו," ענתה להם.

היתה הפסקה בין העתונאי לרופאה התינהל עתה דווקא שקט של מבטי עיניים, עד שהחליט להניח את קלפיו גלויים: "אני בעצם רוצה לדבר איתך... את הדייר שפר?" כתשובה לכך, נסוגה האשה פנימה וסגרה את הדלת באמרה: "צר לי אינני רשאית לשוחח עם אנשים זרים."

בטנדר כחול כעבור רגעים ספורים הופיע מהפינה הסמוכה סנדר כחול ונעצר ליד הבית. מהסנדר יצא בחפזו איש שנגמנו ונמוך קומה, מרכיב משקפים כהור, וכנס בחפזה לפני הבית, בעזרת מפתח שנהג בכיסו, וכעבור רגעים יצאו מתוך הבית אותו זר בלוי הגבר שפר.

נראה היה שכתוצאה מביקור בלתי צפוי זה, הוחלט ביניהם כי הדייר שפר תחליף את מקום מגוריה. בעוד הרופאה, נושאת מזודה קטנה שחויית בתי מלון הוצלארציים מוד בקים עליה, מנסה לפתוח את דלת המכונית, סר הזר אל השנים ואמר: "אני השור מר, אני אוסר עליכם לצלמה!"

בנצלו את ההזדמנות שהגברת שפר לא הצליחה לפתוח את דלת המכונית, נקשה

קומפוזיטור סידקי שוקרי, בטהובן + עבד אל וואהב

מצלמת העתונאי. הצלם ניסה גם הוא לתפוס תמונה, אך המכונית וזה ונעלמה במי לוא המהירות מעבר לקרן הרחוב.

הגבול

גנבים במחסן

השעה 3.30 בלילה היא השעה הקבועה במשך גנבים ב'י' להנמקת דוד הקיטור, ה' עומד ממתח לסכנת פח לחלוקת בקרבת המכ"ש

בסה. כעבור שתיים, בשעת ההשכמה לע' בודה, עליו לספק רותחין למכבסה ולמטבח. אחד השומרים, חניך האולפן החקלאי במשק, שסיים לא מכבר את האכלת הפרדות בארוחה, הלך איפוא, מכורבל במעיל עבה, לבצע תפקיד זה, כשהוא מבוסס בבון במג-פיו הכבדים.

הוא לא שם לב שבמחסן הבגדים, הרחוק רק מטרים מועטים עם המכבסה והמארז תמיד בשעות הלילה, עסקו אנשים מספר במלאכת אריזה קדחתנית, דחפו ערימות בגדים לתוך שקים מוכנים מראש. לעומת זאת, גילו אורזי הבגדים המסתוריים הת' עניינות רבה בהופעתו. משהצית גפרור, לצורך הדלקת המבער, קפץ אחד מהם מבעד לחלון, תפס עמדה בוויית הקיר של מחסן הבגדים.

רק עתה הבחין השומר בנעשה. הוא מיהר לחדר האוכל, בו שתי מרכז השמירה, נתן סלע השתקן, הממושקף ודליל השער, תה בצחחא עם הרפתניים שסיימו את עבודתם, במלים מבלבלות ונגרשות סיפר את סיפורו, שהשומעים סירבו להאמין לו. "ודאי ראית איזו פרה שנמלטה מהדר ר", טענו בחיוך.

צרוך כדורים בתקרה. אולם מרכז השמירה, לשעבר חייל בכריגיה היהודית בימי מלחמת העולם, החליט ללכת בכל זאת ולראות במו עיניו אם יש יסוד לחששותו. הנראים כדמיוניים, של השומר הטרון. כש-אקדחו טעון, אך נצור, התקרב לעבר מחסן הבגדים, בו שבתה בינתיים התנועה. הגנבים שהששו לתוצאות הביקור הקודם, החליטו לשכב בשקט לזמן מה, להימנע מכל תנועה. השקט הפיג את חששותיו של סלע. הוא התקרב לשטח המכוסה באור ששפע מח' לונות הבית, ללא נקיטת כל אמצעי זהירות. אולם התקרבות זו הבהילה יתר על המידה את האלמוני, שקפץ קודם לכן מבעד לחלון ושהיה מזוויין, כמסתבר, בתת-מקלע. הוא הרים את נשקו, ירה צרוך כדורים שנתקעו בתיקרה.

המפנה היה מדהים מדי אפילו עבור חייל ותיק כמו סלע, שבשעת מלחמת השחרור הסטיין בהגנת המשק. מתוך תדהמה אינס-טינקטיבית היפנה את גבו, ביקש לרוץ ולק-רוא לעזרה. היה זה מאוחר מדי: צרוך שני של תת-המקלע פגע בגבו, החטיא בדרך נס את ליבו ואת ריאותיו.

המוסיקה הערבית. **עוד. רק. טבלי.** גחלת לוחשת זו יכור לה, לפעמים, לקעקע את חומות המבצר העתיק שממול, כי תזמרתו של שוקרי במוע' דון המוסיקה של עכו * מורכבת מ-11 כלים היודעים להשמיע קול, ביניהם ארבעה כינור רות, טבלי (תוף ערבי עשוי מחרס הדומה לאגרסל גדול), רק (טמבורין מצלצל) ועוד (מעין גיטרה ערבית, בה מנגנים בעזרת נוצה). כשמתפרצים כלים אלה באלומה "הא-שם אותי!", השלאגר הסורי המציף כרנע את המרחב כולו, אין רגל בסביבה שלא תר-קע על הרצפה כמטרופה.

רופאה די-ר לאורה שפר עברית + מבטא גרמני

אולם שוקרי, האומר שהוא בן 30 אך מר-דה שגילו האמיתי קצת עולה על זה (30 זה גל טוב!), מעדיף בכל זאת לנגן זת יצירותיו שלו, המשתרעות על פני כל השטח המרחבי מנעימות ערביות קלאסיות ועד ליצי-רתו האחרונה, סמבה ערבית. אף כי עיסוקו העיקרי הוא ללמד ערבים בני כל הגילים, בעיקר פועלים וזבנים צעירים, המבקשים לנ-גן כחובבים. הוא מרבה לנסוע עם תלמידיו לכפרים הערביים, לנגן בחתונות. פעם אף נתן קונצרט באולם קולנוע בככו.

אולם אחד מחלומותיו טרם התגשם: לנגן בעיר עברית בפני קהל עברי. לפתוח לפניו את עולם הצלילים של המרחב.

חינוך

שמואליק רוון התימני

כאשר חד סעידי לוי למסובים "אחד נת ולא נולד, ואחר נולד ולא מת", לא היו ה' מסובים חסרי-פתרון. כראוי לנכבדי קהילה יהודית צפון-מדינת ישראל בשנת 1917 ידעו פת-רונה של חידת השליח מארץ ישראל: אדם הראשון (מת), אך לא נולד) ואלהיו הנביא (נולד אך לא מת). מאו עברו 37 שנים וה' חידות שנסאפו עליידי חכם סעידי לוי, מורה יפואי ושליח לאיסוף תרומות, שמת באותה שנה, כמעט ונשכחו.

יהודה רצהבי, מחוקרי עדת תימן, לא שכח את לוי, מראשוני עולי תימן, פרטם החודש לקט של שבעים חידות מאוסף לוי ברבעון הפולקלורי ידענע. אם כי רובן של החידות נאספו אצל יוצאי ספרד, בולטות ביניהן בתרבותן החידות התימניות. אחת מהן: "אשה מעוברת, שהיא על כתף בעלה רוכבת, בשעה שהיא יולדת הורגת את הנפש" (רובה).

האחות היא האמא. לוי, שאסף מאות חידות ביניהן משעשעות ביותר כ,תמיד תדרשנו, ירע בעיניך כי תמצאנו" (כינה), לא היה שמואל רוון הראשון. קדמו לו, בכמה אלפי שנים, אמני-חידות ידועיים כשמשון הגיבור * וכמלכת שבא, שבאה לנ-

* המסונף לברית פועלי ארץ-ישראל. ** "מהאוכל יצא מאכל ומעו יצא מתוק". הפתרון, שהוצא באיורים מאשתו הפלשתית, הראשונה, של שמשון: "מה מתוק מדבש ומה עז מארץ, אותו שיטע שמשון ומגוייתו רדה את דבשן של עות הדבורים."

סות את שלמה בחידות. אם כי אש לא טרח ללקט את חידותיה של המלכה השבאית, יודעת האגדה לספר על אחת מהן, מסובכת למדי לאלה שאינם מתמצאים בסבכי הזיווג התנ"כיים. החידה: "אביר — אבי וזקן — בעלי, ואני — אחותך, ואתה — בני" (בנות לוט לבניהן).

לפי יוסף בן-מתתיהו ביכר שלמה, אחר נסיון זה, להחליף חידות עם גברים, אחד מהם: חירם מלך צור, שהסכים להצעת שלמה להחליף עמו חידות, בהסתכנו בתש-לום כסף עונשין. באם לא יוכל לפותרן, סעידי לוי, לעומת זאת, לא היה תמיד

רופאה די-ר לאורה שפר עברית + מבטא גרמני

מעוניין בחידות מתחכמות, שלא לדבר על כסף עונשין. לעתים קרובות חד חידה מלאת משמעות רצינית ביותר, כאשר שאל "העור שהו — אינו בשבילי, והמעשהו — אינו צריך לו, והנעשה בעבורו — לא ייהנה מנו" לא היו שומעיו צריכים להתחדד הרבה כדי להבין שהמדובר בנושא רציני למדי, ארון מתים.

תולדות

אחר לא הסתפק

כשחזר עורך-הדין דוד גנור, שהשרחר והצעיר, ממסע בחיפה למשרדו בתל-אביב, מצא על שולחנו מברק מידידו, סטודנט למשפטים בירושלים: "הצדק ניצח. העיר עור נתקבל. זילברג, וזסמן נגד חשין. ישר כית. שמואל מינצר."

היה זה מברק לו ציפה גנור מזה זמן רב, עד כי כמעט התייאש מלקבלו. הוא נגע בפרשת הנישואים שערך גנור במו ידיו במשרדו בין ספק-כהן לבין גרושה (העולם הזה 763, 824), שהסתיימה השבוע, כמעט במפתיע, בניצחון גדול: בית-הדין הגבוה לעירוערים בירושלים ביטל את פסק דינו של השופט המחוזי יצחק קיסטר, חובש הכיפה. אישר את חוקיות הנישואין של אהרון כהן ובלה בוטליק.

לצערם של רבים שהיו מעדיפים להינשא בלי עזרתה הפעילה של הרבנות, לא יוכל פסק-דין זה לשמש כתקדים: בינתיים נת-קבל בכנסת חוק הנישואין והגירושין, שנמ-סרו לסמכותם הבלעדית של בתי הדין ה' רבניים. אולם מאחר שנישואין אלה נערכו לפני התקבל החוק, החליטו השופטים שתקפו אינו חל עליהם.

לא הסתפק בפתרונו של מקרה יחיד זה: השיטפ יוליוס זוסמן, אשר המליץ בפסק-הדין על תיקון בחוק, שיאפשר לאנשים בלתי-דתיים לערוך את נישואיהם בעזרת מוסד חילוני ממלכתי.

מסע ישראלה

קץ המסע

היתה זאת אסיפה כפי שלא נראתה עוד בתל-אביב. קשה היה להבחין איפה נגמרת הבמה ואיפה מתחיל הקהל. ארבעת הצעירים השופים, הלבושים חלקם ברשלנות וחלקם בהקפדה יתרה, שוחחו עם היושבים למר-גלותיהם ועם עצמם, הפליטו מלים שעוד